

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.3.2024
COM(2024) 146 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIUL
EUROPEAN ȘI CONSILIU**

privind reformele și revizuirea politicilor înainte de extindere

Comunicare privind reformele și revizuirea politicilor înainte de extindere

„Într-o lume în care mărimea și greutatea contează, completarea Uniunii este clar în interesul strategic și de securitate al Europei [...]. Această nouă extindere trebuie să fie un catalizator pentru progres”.

Discursul președintei von der Leyen privind starea Uniunii, 2023

1. Introducere

Începând din 1957, Uniunea Europeană și, înaintea acesteia, Comunitățile Europene au trecut cu succes prin mai multe valuri de extinderi, transformându-se în Uniunea de astăzi, care este alcătuită din 27 de state membre. Istoria modernă a Europei este istoria unei economii sociale de piață, care constă în democrații liberale ce devin **mai solide și mai prospere împreună**.

În temeiul articolului 49 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), „[o]rice stat european care respectă valorile prevăzute la articolul 2 și care se angajează să le promoveze poate solicita să devină membru al Uniunii”. Țările implicate în procesul de aderare aparțin familiei europene și fac parte integrantă dintr-o Europă unită și liberă. Într-un context geopolitic din ce în ce mai volatil, în care războiul de agresiune purtat de Rusia împotriva Ucrainei are loc chiar pe continentul nostru, Uniunea Europeană rămâne o **ancoră a păcii, a prosperității și a securității**.

Extinderea este în **interesul strategic** al Uniunii. Aceasta nu înseamnă că procesul de extindere se derulează fără dificultăți. Afirmația de mai sus este valabilă nu numai în cazul țărilor candidate și potențial candidate, care vor trebui să realizeze reforme politice, instituționale și de politică substanțiale pentru a fi pregătite să devină membre ale UE, ci și în cazul Uniunii, care va trebui să facă față, printre altele, unei eterogenități sporite, nevoii de noi resurse, unei complexități mai mari a proceselor decizionale și necesității de a menține respectarea de necontestat a valorilor fundamentale ale UE și aplicarea continuă a acestora.

O Uniune mai mare are o pondere și o influență geopolitică mai mare pe scena mondială, inclusiv în calitate de partener economic. Acest lucru contribuie, de asemenea, la reducerea dependențelor externe și la sporirea rezilienței, permițându-ne, totodată, să acționăm cu mai multă autonomie atunci când este necesar. Extinderea consolidează competitivitatea și potențialul de creștere al pieței unice, creând noi economii de scară și noi oportunități pentru cetățenii și întreprinderile din UE. Procesul de extindere stimulează securitatea energetică și promovează standarde de mediu, de sănătate, sociale și de protecție a consumatorilor mai ridicate, precum și acțiuni globale în domeniul climei. În mod fundamental, o extindere bine gestionată conferă o mai mare amploare și ancorare democrației, statului de drept, stabilității, securității externe și interne și respectării drepturilor fundamentale pe întregul continent.

Aceste beneficii se vor putea materializa în momentul în care **atât UE, cât și viitoarele state membre vor fi bine pregătite**. Pentru a realiza acest demers, sunt necesare o voință și un angajament la nivel politic absolute și susținute din partea țărilor candidate și a țărilor potențial candidate, dar și din partea UE însăși. **Deși reformele erau necesare și înainte, odată cu extinderea, ele devin indispensabile.**

În Declarația de la Versailles din 2022, șefii de stat și de guvern din UE au reafirmat ambițiile pe termen lung ale UE și au subliniat acțiunile prin care acestea pot fi îndeplinite. Pornind de la declarația sus-menționată, în Declarația de la Granada din octombrie 2023, liderii au afirmat că, în perspectiva unei Uniuni mai mari, atât UE, cât și viitoarele state membre trebuie să fie pregătite și că UE trebuie să efectueze, pe plan intern, lucrările pregătitoare și să pună în aplicare reformele necesare pentru o Uniune mai puternică.

Consiliul European din decembrie 2023 a reiterat acest punct, subliniind în mod clar că atât viitoarele state membre, cât și UE trebuie să fie pregătite în momentul aderării, iar ambele traiectorii ar trebui să **avanseze în paralel**. Țările implicate în procesul de aderare trebuie să fie pregătite pentru aderare, urmând a fi evaluate pe baza meritelor proprii. În același timp, UE trebuie să își respecte angajamentele și să fie pregătită să primească noi state membre. Pe măsură ce se extinde, UE trebuie să se devină mai solidă. Trebuie să începem să ne pregătim astăzi pentru Uniunea de mâine și să utilizăm extinderea ca un catalizator al progresului.

Aderarea la UE este fondată și continuă să fie fondată pe o condiționalitate echitabilă și riguroasă, pe **principiul meritelor proprii** și pe progresele tangibile realizate pe teren, în concordanță cu principiul „abordării cu prioritate a elementelor fundamentale”. **Fiecare țară candidată și potențial candidată va fi evaluată pe baza propriilor progrese în ceea ce privește îndeplinirea, în special, a criteriilor de la Copenhaga**, care reprezintă condițiile esențiale pe care trebuie să le îndeplinească toate țările implicate în procesul de aderare pentru a deveni state membre ale UE. Prin urmare, nu se poate anticipa un calendar sau o succesiune a vreunei viitoare aderări.

Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene efectuează în prezent evaluări interne cu privire la modul în care poate fi realizată perspectiva unei Uniuni mai mari, analizând dispozițiile existente ale tratatelor, dar și alte aspecte.

Prezenta comunicare reprezintă contribuția Comisiei la discuțiile care au condus la adoptarea de către lideri, până în vara anului 2024, a unei foi de parcurs pentru viitoarele acțiuni privind extinderea și reformele. Aceasta analizează implicațiile unei Uniuni Europene mai mari în patru domenii principale: valori, politici, buget și guvernare. Astfel, comunicarea pune bazele **revizuirilor politicii premergătoare extinderii** anunțate de președinta von der Leyen în discursul său din 2023 privind starea Uniunii. Comunicarea ia în considerare impactul extinderii asupra politicilor UE aflate deja în evoluție, precum și necesitatea de a dota țările candidate și potențial candidate cu instrumentele necesare pentru a se adapta, iar UE – cu instrumente pe măsura ambiției sale.

2. Pregătirea pentru o Uniune mai mare

În urmă cu douăzeci de ani, 10 țări aveau la Uniunea Europeană. Numărul total de state membre a crescut de la 15 la 25 de țări, ridicându-se în prezent la 27. **Întreaga Europă a avut de câștigat**. Extinderea a contribuit la ancorarea noilor democrații din Europa Centrală și de Est și a făcut din UE cea mai mare piață integrată din lume. Aceasta a deschis fluxurile comerciale și financiare, contribuind astfel la creșterea economică atât în UE, cât și în țările în curs de aderare, și a consolidat ponderea UE în afacerile globale. Extinderea a dublat

investițiile străine directe din exterior ca procent din PIB în perioada 2004-2012 și a condus la câștiguri agregate în materie de bunăstare în întreaga UE. Aceste oportunități fundamentale se aplică și viitoarelor extinderi.

O Uniune mai mare are avantaje clare: piață unică și o piață a forței de muncă mai mari, mai multe reduceri ale emisiilor, o convergență socială consolidată, o protecție sporită a sănătății și o voce mai puternică la nivel mondial. Însă, politicile, bugetul și guvernanta UE vor fi în mod inevitabil afectate de o Uniune mai mare, iar extinderea poate avea consecințe nedorite. Întrucât politicile Uniunii trebuie să continue să producă rezultate în mod eficace, vor trebui luate măsuri pentru a **reconcilia oportunitățile unei Uniuni mai mari cu provocările pe care** aceasta le prezintă.

UE a **gestionat cu succes extinderile anterioare**. Acest lucru s-a realizat prin **ajustarea politicilor UE** înainte de aderare, printr-un **proces de aderare riguros**, menit să asigure faptul că țările implicate în procesul de aderare sunt pe deplin pregătite înainte de aderare, precum și printr-o **asistență** specifică.

Această abordare a contribuit la eliminarea decalajelor dintre vechile și noile state membre. Aderarea oficială la UE nu a reprezentat un șoc perturbator pentru statele membre noi și cele existente, ci a fost o etapă suplimentară în integrarea fără sincope a noilor state membre în politicile și bugetul UE. Procesul de aderare a fost completat, acolo unde a fost necesar, de **perioade de tranziție** după aderare, cum ar fi de introducerea treptată a fondurilor și a accesului la piața muncii din UE.

Datorită **învățămintelor desprinse** în urma extinderilor anterioare, UE este **acum chiar mai bine pregătită**. UE și-a perfecționat politica de extindere, elementele fundamentale, cum ar fi democrația, statul de drept și protecția drepturilor fundamentale, ocupând un loc și mai proeminent în procesul de aderare. De asemenea, astfel cum se reflectă în metodologia de extindere revizuită din 2020, UE oferă țărilor candidate și potențial candidate modalități îmbunătățite de „**integrare treptată**” a țărilor implicate în procesul de aderare în anumite politici ale UE, chiar înainte de aderare, prin concentrarea la începutul perioadei a anumitor beneficii și obligații care decurg din statutul de membru al UE. În concordanță cu concluziile Consiliului European din 23-24 iunie 2022, acest proces ar trebui să se bazeze pe merite și să fie reversibil. Posibilitățile oferite de această **integrare treptată** vor fi exploatate pe deplin, statutul de membru al UE rămânând obiectivul final.

În ultimii ani, UE a făcut față cu succes pandemiei de COVID-19, a convenit și a pus în aplicare NextGenerationEU, a demonstrat o unitate și o solidaritate fără precedent în fața războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și a abordat în mod eficace criza energetică. De asemenea, UE a soluționat chestiuni care divizau Uniunea noastră de mai mulți ani – de la Pactul privind migrația și azilul la Evaluarea guvernantei economice. Trebuie să continuăm pe această cale de reformă. Pe măsură ce ne îmbunătățim **în continuare politicile în configurația actuală de 27 de state membre, devenim totodată mai bine pregătiți pentru o Uniune mai mare**.

O extindere reușită va necesita, de asemenea, ca UE și țările care aspiră să devină membri să comunice în mod eficace cu societățile lor referitor la procesul de aderare și să se angajeze

într-o dezbatere constructivă cu cetățenii lor cu privire la importanța strategică a extinderii și la beneficiile acesteia pentru toți.

Perspectiva extinderii reprezintă, de asemenea, o oportunitate de a simplifica normele UE și de a aplica mai bine principiile subsidiarității și proporționalității, inclusiv prin identificarea aspectelor care ar putea fi abordate mai bine la nivel național.

A) VALORI

Articolul 2 din TUE stabilește valorile pe care se întemeiază Uniunea, în special democrația, respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor minorităților, și statul de drept. Într-o perioadă în care valorile pe care se întemeiază Uniunea sunt puse la încercare, atât din exterior, cât și din interiorul UE, este crucial ca UE să protejeze și să susțină atât aceste valori, cât și principiile sale democratice. Respectarea acestor valori și principii este o condiție indispensabilă pentru exercitarea tuturor drepturilor care decurg din statutul de membru al UE. Aceasta trebuie să rămână o prioritate a UE pentru a asigura o transformare profundă în țările implicate în procesul de aderare, care să conducă la respectarea durabilă a democrației, a egalității și a nediscriminării, a drepturilor fundamentale, inclusiv a drepturilor copilului, și a statului de drept, atât înainte, *cât și după* aderarea lor la UE. Statele membre au obligația de a se asigura că nu există un regres în ceea ce privește actele lor legislative care pun în aplicare aceste valori.

Statul de drept este una dintre aceste **valori fundamentale**. Acesta asigură protecția democrației, a egalității și a drepturilor fundamentale în întreaga Uniune. Statul de drept creează condițiile pentru asigurarea independenței judiciare, a unor sisteme de justiție echitabile și funcționale, combaterea corupției, a criminalității organizate și a acaparării statului, protejarea drepturilor fundamentale, a libertății de exprimare, inclusiv a libertății și a pluralismului mass-mediei, precum și menținerea sistemului de control și echilibru, inclusiv a unor instituții democratice funcționale și a administrației publice, a unei societăți civile libere și care dispune de mijloace de acțiune și a implicării efective a cetățenilor – toate acestea aflându-se în centrul unor democrații puternice. Prevenirea și combaterea corupției sunt esențiale pentru protejarea valorilor UE și pentru susținerea statului de drept și a încrederii în cei care guvernează și în instituțiile publice. Acestea sunt, de asemenea, condiții prealabile pentru o economie puternică, pentru punerea în aplicare corespunzătoare a politicilor UE și pentru utilizarea corectă a bugetului UE.

Instituțiile democratice funcționale, protecția drepturilor fundamentale și statul de drept reprezintă o parte vitală a criteriilor de la Copenhaga și, prin urmare, o **condiție prealabilă fundamentală pentru aderarea la UE**. Progresul continuu în ceea ce privește aceste reforme fundamentale determină ritmul general al negocierilor de aderare. În timpul negocierilor, țările implicate în procesul de aderare trebuie să demonstreze că au realizat progrese tangibile și continue în ceea ce privește statul de drept, ca o condiție necesară pentru înregistrarea de progrese în cadrul negocierilor de aderare în ansamblu. După aderare, aceste progrese trebuie să fie constante. Cu toate acestea, UE a trebuit să facă față unor provocări semnificative la adresa statului de drept, inclusiv în statele membre.

În ultimii ani, UE a instituit **instrumente specifice pentru a se asigura că statul de drept este respectat în întreaga UE**, inclusiv rapoarte anuale privind statul de drept însoțite de recomandări, precum și Regulamentul privind condiționalitatea, menit să protejeze bugetul UE împotriva încălcărilor principiului statului de drept în statele membre.

Astfel cum a anunțat președinta von der Leyen în discursul său din 2023 privind starea Uniunii, **ciclul anual al rapoartelor privind statul de drept** a fost extins acum la țările implicate în procesul de aderare care sunt cele mai avansate în negocierile de aderare, pentru a impulsiona și mai mult reformele acestora privind statul de drept. Aceasta înseamnă că anumite țări implicate în procesul de aderare sunt evaluate în același fel ca și statele membre actuale. Astfel, vor fi sprijinite eforturile lor de reformă ce vizează obținerea unor progrese ireversibile în ceea ce privește democrația și statul de drept, înainte de aderare, și se vor garanta standarde ridicate și durabile după aderare.

Privind în perspectivă, UE va trebui să reflecteze asupra modalităților prin care să își consolideze și mai mult instrumentele pentru a asigura faptul că statul de drept este respectat cu adevărat și în mod consecvent în întreaga UE și după aderare.

B) POLITICI

Piața unică europeană – cea mai mare piață integrată din lume – este una dintre cele mai mari realizări ale UE. Prin cele patru libertăți ale sale – libera circulație a mărfurilor, a persoanelor, a serviciilor și a capitalurilor – și prin politicile comune, piața unică europeană a stimulat, de-a lungul a 30 de ani, creșterea economică, a creat oportunități și a simplificat viața de zi cu zi a consumatorilor și a întreprinderilor europene.

Pentru ca cetățenii săi să poată beneficia pe deplin de avantajele pieței unice, tratatele au creat spațiul de libertate, securitate și justiție fără frontiere interne, care facilitează libera circulație a persoanelor, prevăzând, în același timp, măsuri adecvate în ceea ce privește controalele la frontierele externe, gestionarea migrației și a azilului, precum și prevenirea și combaterea criminalității grave și organizate. Ultimele extinderi, din 2004, 2007 și 2013, au oferit unui număr de peste 100 de milioane de cetățeni beneficiile pieței unice, cum ar fi prețuri mai mici, mai multe opțiuni, locuri de muncă de calitate și un grad ridicat de sănătate, siguranță și protecție a consumatorilor, facilitând, totodată, accesul întreprinderilor din UE la noi piețe. În 2014, la zece ani de la extinderea din 2004, PIB-ul combinat al UE crescuse la 13 mii de miliarde EUR.

Deși nu este lipsită de provocări sau de consecințe nedorite și cu conștiința faptului că ar trebui monitorizată îndeaproape și abordată în detaliu, o Uniune mai mare extinde în mod semnificativ beneficiile **pieței unice** (precum și pe cele ale uniunii vamale). Următoarea extindere este menită să aducă noi oportunități și mai multă prosperitate Uniunii în ansamblul său, consolidând competitivitatea economiei UE în contextul concurenței mondiale acerbe din ziua de astăzi. Acest lucru se va întâmpla în special prin creșterea oportunităților comerciale și a productivității, prin creșterea securității energetice, prin reducerea dependențelor critice față de țările terțe, de exemplu de materiile prime critice, printr-o reziliență sporită și o aprovizionare mai sigură, prin oferirea unei game mai largi de bunuri și servicii la prețuri

competitive pentru consumatori, precum și prin beneficii suplimentare și costuri mai mici ale serviciilor financiare și bancare pentru consumatori și întreprinderi, datorită economiilor de scară.

Accesul timpuriu și treptat la piața unică va permite, de asemenea, operatorilor economici din țările implicate în procesul de aderare să se integreze în continuare în lanțurile valorice europene. În acest scop, ar putea fi instituite parteneriate strategice privind ecosistemele industriale de interes reciproc (de exemplu, materii prime, baterii, turism, economie circulară, utilaje).

Preluarea acquis-ului privind piața unică se află în centrul oricărei aderări la UE. Acest lucru implică aderarea deplină la un set unic și cuprinzător de drepturi și obligații, care **nu pot fi „à la carte” nici în ceea ce privește domeniile de politică, nici guvernanta**. Acest aspect ridică problema **modalităților de continuare a accesului treptat la piața unică** înainte de aderare, atât în ceea ce privește stabilirea domeniilor-țintă, cât și a condițiilor unui astfel de acces.

În special, va trebui să se decidă dacă **acordarea treptată a accesului la un tratament consolidat de piață internă** ar crea drepturi și obligații direct aplicabile în ordinea juridică a Uniunii și a țărilor implicate în procesul de aderare. Particularitățile diferitelor sectoare vor trebui să fie luate în considerare atunci când se va analiza tratamentul de piață internă înainte de aderare. De asemenea, trebuie să se decidă ce garanții sunt necesare în ceea ce privește interpretarea, aplicarea și asigurarea respectării uniforme a acquis-ului UE, precum și posibilitățile Uniunii de a reacționa în cazul în care o țară implicată în procesul de aderare nu își respectă obligațiile.

Această reflecție **nu pornește de la zero**. Instrumentele și cadrul care reglementează deja relațiile dintre UE și țările implicate în procesul de aderare [cum ar fi acordurile de stabilizare și de asociere cu Balcanii de Vest și acordurile de asociere/zonă de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare (DCFTA) cu Ucraina, Moldova și Georgia] oferă deja oportunități majore pentru a asigura o tranziție lină către aderare, inclusiv integrarea treptată în sectoare specifice ale pieței unice. Aceste cadre sunt completate de inițiative suplimentare (a se vedea caseta de mai jos).

Exemple de inițiative de integrare treptată:

Planul de acțiune prioritar (PAP) din cadrul DCFTA cu Ucraina urmărește să ofere acestei țări acces la domenii ale pieței unice înainte de aderare prin includerea acesteia în spațiul UE privind roamingul la prețurile de pe piața națională, prin pregătirea accesului la zona unică de plăți în euro (SEPA) în conformitate cu procedurile și cerințele relevante, precum și prin permiterea liberei circulații a anumitor bunuri industriale (ACAA). Un plan similar există și pentru Moldova și este în curs de punere în aplicare în ceea ce privește Georgia.

Planul de creștere pentru Balcanii de Vest stimulează regiunea să se pregătească pentru aderarea la UE și să accelereze reformele socioeconomice și fundamentale necesare, în special prin oferirea unora dintre beneficiile accesului la piața unică. Aceste acțiuni prioritare, inclusiv extinderea la regiune a spațiului UE privind roamingul la prețurile de pe

piața națională, pregătirea accesului la SEPA în conformitate cu procedurile și cerințele relevante, precum și permiterea liberei circulații a anumitor bunuri industriale și deschiderea unor sectoare de servicii, vor fi puse în aplicare utilizând pe deplin dispozițiile acordurilor de stabilizare și de asociere.

*Această inițiativă este instituită în paralel cu cea privind **piața regională comună din Balcanii de Vest**, care, pe baza normelor și a standardelor UE, urmărește să asigure integrarea economică a regiunii. Efectul cumulativ al integrării regionale, integrarea treptată pe piața unică a UE și reformele structurale vor accelera convergența socioeconomică înainte de aderare.*

*Aceste procese de integrare treptată sunt **sprijinite financiar** și de Mecanismul de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest, de Mecanismul pentru Ucraina și de Pachetul de sprijin al UE pentru Moldova care au fost propuse. Acestea ar trebui să asigure investițiile necesare pentru a îmbunătăți convergența economică și socială în cadrul unei UE cu peste 30 de state membre.*

Asigurarea integrării timpurii a țărilor candidate și potențial candidate în anumite sectoare ale pieței unice va necesita nu numai o aliniere dinamică la acquis-ul UE, ci și, în ceea ce privește guvernanța, o punere în aplicare și o asigurare a respectării uniforme și eficace a tuturor normelor relevante ale UE. Acest lucru este esențial pentru prevenirea oricărui risc de fragmentare a pieței unice și pentru menținerea încrederii în respectarea normelor.

Calitatea, capacitatea și performanța administrației publice sunt fundamentale pentru punerea în aplicare a politicilor și a legislației UE. Punerea în aplicare a acquis-ului UE va fi facilitată de o **interacțiune sporită între administrațiile** țărilor implicate în procesul de aderare, statele membre și instituțiile UE. Țările implicate în procesul de aderare participă deja – adesea în calitate de observatori – la lucrările pregătitoare privind legislația și politicile UE sau la activitatea anumitor agenții descentralizate ale UE, ceea ce contribuie la integrarea din timp a standardelor UE în sistemele lor. Instrumente precum Instrumentul de sprijin tehnic, TAIEX și Twinning ar trebui extinse și mai mult pentru a oferi sprijin tehnic și în materie de politici administrațiilor publice din viitoarele state membre ale UE. Multe dintre țările implicate în procesul de aderare sunt deja asociate la **programele UE** relevante pentru piața internă, lucru care le oferă oportunități similare celor de care se bucură actorii din UE.

De asemenea, Comisia va continua să sprijine **programele interpersonale, cum ar fi Erasmus +**, în special în ceea ce privește tineretul, pentru a promova **un spirit european comun**, creând sinergii, de exemplu cu Biroul de Cooperare Regională pentru Tineret înființat de țările din Balcanii de Vest sau cu rețeaua „Tinerii ambasadori europeni” din țările implicate în procesul de aderare.

Este important de remarcat faptul că integrarea țărilor implicate în procesul de aderare pe o piață unică extinsă va beneficia de reforme în domenii-cheie de politică identificate în viitoarele revizui ale politicii care vor fi efectuate înaintea extinderii enumerate mai jos. Aceste țări vor beneficia, de asemenea, de reflecțiile sectoriale în curs și, în special, de informațiile furnizate de două rapoarte viitoare la nivel înalt: **Raportul independent la nivel înalt privind viitorul pieței unice**, comandat de Președinția Consiliului și de Comisie, care va

fi elaborat de Enrico Letta, și **Raportul privind viitorul competitivității europene**, care va fi elaborat de consilierul special al președintei von der Leyen, Mario Draghi.

i) Îmbunătățirea conectivității

Beneficii și provocări

O Uniune mai mare va consolida **conectivitatea fizică**, cu noi rute de transport și comerciale, inclusiv coridoare europene de transport extinse, ceea ce va conduce la costuri logistice mai mici, la fluidizarea fluxurilor comerciale și, în cele din urmă, la beneficii concrete pentru consumatori, cetățeni și întreprinderi.

Un spațiu european al transporturilor extins ar constitui **baza pentru noi inițiative de politică și investiții** care să sprijine poziția de lider mondial a UE de-a lungul lanțului valoric în diferite sectoare ale transporturilor (de exemplu, producția de avioane, autoturisme, camioane și material rulant, producția de combustibili durabili, serviciile logistice și de transport, inclusiv dimensiunea mobilității militare).

Extinderea **uniunii energetice** ar putea facilita și mai mult dezvoltarea infrastructurii energetice și ar putea consolida securitatea energetică, accesibilitatea prețurilor energiei și decarbonizarea UE. Mai multe țări implicate în procesul de aderare au un potențial considerabil în materie de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Această extindere ar putea contribui, de asemenea, la susținerea poziției de lider mondial a UE în ceea ce privește utilizarea energiei din surse regenerabile.

În ceea ce privește **piața unică digitală**, programul de politică privind deceniul digital va sprijini viitoarele state membre în identificarea domeniilor în care trebuie să întreprindă acțiuni pentru a îndeplini obiectivele comune în materie de competențe, infrastructuri, întreprinderi și servicii publice digitale. Aceasta ar contribui la punerea infrastructurii și a tehnologiilor digitale în slujba unor societăți durabile, favorabile incluziunii și prospere. Noile state membre vor beneficia, de asemenea, de aplicarea legislației UE de pionierat în domeniul protecției datelor cu caracter personal, al inteligenței artificiale (de exemplu, Regulamentul privind inteligența artificială), al platformelor online (de exemplu, Regulamentul privind piețele digitale, Regulamentul privind serviciile digitale și lucrătorii pe platforme), al datelor (de exemplu, Actul privind datele și Regulamentul privind guvernanta datelor) și al interoperabilității.

În mod similar, conectivitatea digitală europeană ar urma să fie consolidată prin aprofundarea cooperării în materie de roaming cu țările implicate în procesul de aderare, în timp ce alinierea cadrelor electronice de încredere ar urma să faciliteze comerțul și circulația persoanelor.

Ar trebui să fie obținute beneficii suplimentare din aplicarea extinsă a cadrului legislativ al UE în materie de securitate cibernetică și din aplicarea timpurie de către țările implicate în procesul de aderare a setului de instrumente al UE pentru securitatea cibernetică a rețelelor 5G. În contextul unui spațiu cibernetic deja bine integrat, acest lucru ar trebui să sporească capacitatea colectivă de răspuns în caz de amenințări și incidente.

O mare parte din aceste progrese vor depinde, de asemenea, de **disponibilitatea unor investiții private și publice suficiente**, în special pentru a asigura implementarea unei infrastructuri de comunicații digitale sigure, reziliente și de mare capacitate și pentru a institui centre europene de inovare digitală în scopul sprijinirii întreprinderilor și organizațiilor din sectorul public să facă față provocărilor digitale și să devină mai competitive. Alte provocări potențiale includ convergența în materie de reglementare (cum ar fi în domeniul comunicațiilor electronice, al roamingului, al spectrului de frecvențe radio, al serviciilor electronice de încredere) și securitatea cibernetică a lanțurilor de aprovizionare, având în vedere expunerea țărilor candidate și potențial candidate la actori ciberneticii răuvoitori sofisticăți și prezența tehnologiei furnizorilor cu grad ridicat de risc, care reprezintă un aspect esențial, în special cu privire la rețelele 5G. Aceste provocări legate de nivelul investițiilor și de convergența în materie de reglementare se regăsesc și în sectorul energetic și în cel al transporturilor.

Elemente de luat în considerare pentru viitoarele revizuri ale politicilor

Revizuirile politicilor vor examina modul în care inițiativele de politică menite să sporească reziliența printr-o inovare industrială revoluționară ar putea căpăta o anvergură mai mare și beneficia de un sprijin sporit din partea proiectelor importante de interes european comun (de exemplu, astfel cum s-a procedat în domenii precum semiconductorii și hidrogenul). În mod similar, ar putea fi instituite parteneriate strategice suplimentare în materie de ecosisteme de interes reciproc (de exemplu, privind materiile prime, bateriile, turismul, economia circulară, utilajele și spațiul). Sprijinul pentru investiții ar trebui să se concentreze pe dezvoltarea accelerată a extinderii interconexiunilor energetice și de transport în cadrul TEN-E și TEN-T în țările candidate și potențial candidate. De asemenea, ar putea fi examinat modul în care țările implicate în procesul de aderare își pot consolida capacitatea administrativă necesară pentru a participa efectiv la viitoarele proiecte strategice transfrontaliere și multinaționale.

La noile instrumente de achiziționare în comun care se inspiră din Platforma energetică a UE ar putea participa și țările implicate în procesul de aderare pentru a asigura achiziționarea produselor strategice de bază, cum ar fi hidrogenul și materiile prime esențiale pentru tranziția energetică și digitală a UE și competitivitatea economiei UE.

Adoptarea responsabilă a noilor produse și tehnologii digitale pe piețele financiare ar putea avea rezultate vizibile pe o piață unică mai mare. Participarea timpurie a țărilor implicate în procesul de aderare la activitățile de creștere a capacităților UE în materie de securitate cibernetică (inclusiv prin rezerva UE pentru securitate cibernetică și printr-un parteneriat mai strâns cu Agenția UE pentru Securitate Cibernetică) ar fi, de asemenea, reciproc avantajoasă. O utilizare pe scară mai largă a soluțiilor digitale este esențială pentru reducerea sau evitarea birocrăției atât în statele membre existente, cât și în cele viitoare.

Integrarea treptată

Integrarea în continuare a țărilor candidate și potențial candidate în aceste părți ale pieței unice va fi susținută de consolidarea convergenței în materie de reglementare și a legăturilor de infrastructură cu UE. Cadrul de investiții pentru Balcanii de Vest își intensifică sprijinul pentru implementarea infrastructurii de transport, energetice, de mediu (gestionarea deșeurilor

și a apei), digitale și sociale necesare, astfel cum se prevede în Planurile economice și de investiții (PIE) ale țărilor din Balcanii de Vest. Activități similare sunt în curs de desfășurare cu Moldova și Georgia prin intermediul PEI aferente acestor țări pentru Parteneriatul estic. Ca parte a Mecanismului pentru Ucraina, Planul pentru Ucraina va stabili priorități în materie de reformă și de investiții, iar cadrul de investiții va cataliza investițiile private și publice de-a lungul priorităților menționate.

Pe baza **Tratatului de instituire a Comunității Energiei**, se lucrează în continuare la alinierea la acquis-ul UE în domeniul energiei, mediului și climei și la extinderea rețelelor transeuropene de energie (TEN-E) pentru a îmbunătăți interconexiunile energetice dintre UE, Balcanii de Vest, Ucraina, Moldova și Georgia. Sincronizarea rețelelor de electricitate ale Ucrainei și Moldovei cu rețeaua continentală europeană consolidează securitatea energetică și creează oportunități pentru comerțul cu energie electrică.

În mod similar, **rețelele transeuropene de transport** (TEN-T) sunt extinse pentru a îmbunătăți conectivitatea transporturilor cu UE și pentru a sprijini aceste țări în punerea în aplicare a acquis-ului UE în domeniul transporturilor, inclusiv în temeiul Tratatului de instituire a Comunității transporturilor, în cadrul căruia Comisia va lua în considerare opțiuni pentru a aprofunda și mai mult participarea Ucrainei, Moldovei și Georgiei. Se urmărește alinierea progresivă la acquis-ul UE în domeniul aviației prin intermediul acordurilor existente în domeniul aviației.

Consolidarea **culoarelor de solidaritate** ca legături permanente și investițiile în acestea au, de asemenea, o contribuție importantă în acest sens, alături de o serie de alte inițiative în sectorul transporturilor, cum ar fi participarea țărilor implicate în procesul de aderare la agențiile și programele UE din domeniul transporturilor. **Cooperarea vamală consolidată** poate facilita integrarea treptată în uniunea vamală. O mai bună conectivitate va facilita, de asemenea, mobilitatea militară. Prin diverse inițiative din cadrul strategiei „Global Gateway”, inclusiv prin planuri economice și de investiții, Agenda digitală pentru Balcanii de Vest și cadrul de investiții pentru Ucraina din cadrul Mecanismului pentru Ucraina, UE mobilizează deja investiții publice și private considerabile pentru a sprijini transformarea digitală a țărilor candidate și potențial candidate (și, în cazul Ucrainei, reconstrucția și modernizarea acesteia).

În plus, UE a început procesul de integrare a Ucrainei și a Moldovei în spațiul UE privind roamingul la prețurile de pe piața națională, facilitând, în același timp, acordurile voluntare de roaming între operatorii de telecomunicații din UE și cei din Balcanii de Vest, Ucraina și Moldova, precum și pregătirea unui acord regional privind roamingul, care va contribui la reducerea tarifelor de roaming în regiunea Parteneriatului estic cu până la 87 % în următorii ani.

Alte inițiative importante includ parteneriatul strategic UE-Ucraina privind materiile prime critice, care ar putea servi drept exemplu pentru parteneriate similare cu alte țări implicate în procesul de aderare.

ii) Respectarea angajamentelor noastre în materie de climă și mediu

Beneficii și provocări

Pe măsură ce mai multe țări aderă la angajamentele ambițioase și la acquis-ul UE în materie de climă și mediu, o Uniune mai mare va **contribui în mod pozitiv la abordarea schimbărilor**

climatice și a pierderii biodiversității, în special prin extinderea eforturilor de decarbonizare ale UE. Țările implicate în procesul de aderare au un potențial ridicat în ceea ce privește energiile regenerabile și eficiența energetică și dețin resurse naturale și o biodiversitate importante.

Punerea în aplicare a agendei verzi ambițioase a UE va implica, de asemenea, **provocări**. Mai multe țări implicate în procesul de aderare au industrii foarte poluante, infrastructuri deficitare de gestionare a apei și a deșeurilor, se bazează în mod substanțial pe cărbune pentru producția de energie electrică și au un profil ridicat al emisiilor de gaze cu efect de seră și niveluri ridicate de poluare a aerului. În același timp, acestea au un potențial ridicat pentru energia din surse regenerabile (în special energie solară și eoliană) și pentru reducerea poluării prin introducerea unor tehnologii moderne de reducere a emisiilor. Trebuie accelerată tranziția verde, în special implementarea energiei din surse regenerabile pe uscat și în larg. Parcul lor industrial și imobiliar va trebui renovat pentru a-și spori eficiența energetică și a facilita o tranziție justă de la o economie bazată pe cărbune. Vor fi necesare eforturi semnificative pentru a trece la o economie circulară și pentru a obține un consum durabil, precum și o producție și o utilizare durabile a resurselor. Acest lucru va necesita investiții adecvate, în special pentru a ține seama de impactul asupra anumitor regiuni, sectoare și lucrători.

Includerea unor noi țări în schema UE de comercializare a certificatelor de emisii ar oferi un instrument puternic pentru decarbonizarea economiilor lor și ar contribui la creșterea finanțării naționale necesare pentru tranziție. Impactul creșterii atât a ofertei, cât și a cererii de certificate asupra nivelurilor prețului carbonului trebuie evaluat în cadrul revizuirilor.

Elemente de luat în considerare pentru viitoarele revizuri ale politicilor

În acest context, revizuirile politicilor ar trebui să examineze modalitățile optime de sprijinire a țărilor implicate în procesul de aderare cu privire la alinierea la politicile UE privind clima și la politicile industriale verzi. Acestea ar analiza, de asemenea, în ce măsură noile provocări pot fi abordate de politicile UE privind clima și politicile industriale verzi, menținând, în același timp, nivelul nostru de ambiție și asigurând previzibilitatea. În cele din urmă, revizuirile politicilor ar urma să examineze dacă și în ce măsură noile state membre vor avea nevoie de sprijin financiar specific pentru a se asigura faptul că UE rămâne pe drumul cel bun în ceea ce privește îndeplinirea angajamentelor sale mai ample în materie de climă și de mediu.

Tranziția verde a industriilor din țările implicate în procesul de aderare ar trebui să beneficieze de un mediu de afaceri european care să stimuleze creșterea și care să fie orientat către dezvoltarea și utilizarea tehnologiilor curate și către o eficiență ridicată în materie de energie și resurse. Acest lucru necesită stabilirea unor stimulente corespunzătoare și mobilizarea combinației adecvate de investiții din sectorul privat și din cel public.

În cele din urmă, în cadrul revizuirilor politicilor ar putea fi analizați unii factori-cheie, cum ar fi investițiile publice și private necesare pentru dezvoltarea potențialului de energie din surse regenerabile, inovarea ecologică sau competențele.

Integrarea treptată

Unele dintre provocările în materie de climă și energie legate de extindere sunt deja atenuate de eforturile de transformare întreprinse în prezent în țările implicate în procesul de aderare în cadrul mai multor inițiative.

În calitate de părți contractante la **Comunitatea Energiei**, țările din Balcanii de Vest, Ucraina, Moldova și Georgia au adoptat obiective în materie de energie și climă pentru 2030 obligatorii, aliniate la obiectivele ambițioase ale UE, și își pregătesc planurile naționale privind energia și clima, care trebuie să fie prezentate în iunie 2024, contribuind astfel la integrarea lor treptată pe piața energiei din UE.

De asemenea, se lucrează în prezent la dezvoltarea unor instrumente de stabilire a prețului carbonului, inclusiv a cadrului necesar de monitorizare a emisiilor de gaze cu efect de seră.

În plus, **Agenda verde pentru Balcanii de Vest**, menită să alinieze regiunea la ambițiile Pactului verde, facilitează reformele în materie de reglementare și investițiile în regiune, în special în ceea ce privește tranziția energetică, mobilitatea durabilă, depoluarea aerului, a apei și a solului, economia circulară, protecția biodiversității și refacerea ecosistemelor sau producția durabilă de alimente.

Pentru a sprijini aceste eforturi, **UE mobilizează, promovează și accelerează investițiile private și publice** în tranziția verde prin intermediul planurilor sale economice și de investiții (PEI) pentru Balcanii de Vest și al Parteneriatului estic, al Mecanismului pentru Ucraina, al noului plan de creștere pentru Balcanii de Vest, al pachetului de sprijin în domeniul energiei pentru Balcanii de Vest sau al Grupului la nivel înalt privind conectivitatea energetică în Europa Centrală și de Sud-Est, concentrându-se, de exemplu, pe sursele regenerabile de energie, pe „valul de renovări” pentru eficiență energetică, pe infrastructura internă și transfrontalieră, pe tranziția energetică (bazată, în special, pe renunțarea la cărbune) și pe alinierea reglementărilor. Pentru a asigura o eficiență maximă, ar trebui intensificată și mai mult participarea țărilor implicate în procesul de aderare la agențiile și programele UE din acest domeniu.

Sprijinul UE a avut, de asemenea, un rol esențial în consolidarea sectorului energetic al Moldovei și al Ucrainei, furnizându-le echipamente energetice de urgență și facilitând integrarea acestor țări pe piața energiei din UE și pe platforma energetică a UE. Acest lucru a redus dependența energetică a Moldovei de Rusia. Un alt exemplu de sprijin din partea UE se referă la proiectul în curs de examinare privind instalarea unui cablu electric care să conecteze Georgia de restul Europei.

iii) Îmbunătățirea calității, siguranței și securității alimentelor printr-un sector alimentar competitiv și durabil

Beneficii și provocări

Una dintre principalele provocări ale viitoarei extinderi va fi consolidarea capacității politicii agricole comune a UE de a **sprijini un model sustenabil și competitiv de producție agroalimentară**, răspunzând în același timp nevoilor fermierilor și pescarilor atât din statele membre actuale, cât și din cele viitoare, precum și varietății modelelor agricole dintr-o Uniune

extinsă. Acest lucru va trebui gestionat de așa manieră încât să fie menținute piața internă, politica agricolă comună (PAC) și politica comună în domeniul pescuitului (PCP), fără a crea șocuri nejustificate sau perturbări majore în atingerea obiectivelor sale de politică.

Ucraina este unul dintre cei mai importanți producători de alimente la nivel mondial, în special pe piața cerealelor. Integrarea acestei țări în UE va contribui la securitatea alimentară a UE și la poziția Uniunii în cadrul comerțului mondial cu produse agricole, însă va trebui să se acorde atenția cuvenită dimensiunii și structurii producției sale agricole.

Obiectivele PAC rămân valabile într-o Uniune extinsă. Extinderea va necesita o evaluare aprofundată a efectelor sale pe termen lung asupra viabilității și a sustenabilității politicilor agricole în cadrul unei UE cu peste 30 de state membre, luând în considerare dimensiunea și structura exploatațiilor agricole, structura agriculturii în fiecare economie, precum și diversitatea modelelor agricole și ținând seama, totodată, de provocările socioeconomice și de mediu pe termen lung cu care se confruntă sectorul. Va fi esențială asigurarea unor condiții de concurență echitabile pentru sectorul agricol între statele membre actuale și cele viitoare.

Elemente de luat în considerare pentru viitoarele revizuri ale politicilor

În cadrul revizuirilor politicilor se va examina capacitatea țărilor candidate și potențialul candidate de a aplica legislația UE privind schemele de sprijin direct pentru ferme și de a pune în aplicare organizarea comună a piețelor pentru diverse produse agricole și pescărești. Rolul agriculturii și al pescuitului pentru calitatea vieții în zonele rurale și de coastă, impactul lor asupra mediului și contribuția globală a acestora la sustenabilitatea comunităților locale vor trebui să fie luate în considerare pe deplin.

În cadrul revizuirilor politicilor se vor analiza, de asemenea, modul în care se poate asigura conformitatea deplină și aplicarea eficace și coerentă a altor politici conexe care să garanteze standarde ridicate de siguranță și calitate în domenii precum siguranța alimentară, măsurile sanitare și fitosanitare, sănătatea și bunăstarea animalelor, mediul etc.

Integrarea treptată

Procesul de stabilizare și de asociere pentru **Balkanii de Vest** stabilește obiective politice și economice comune – inclusiv în ceea ce privește sectorul agricol, sprijinite de instrumente economice și financiare care să însoțească procesul de tranziție. Regiunea beneficiază, de asemenea, de finanțare din cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare pentru dezvoltare rurală, inclusiv în ceea ce privește agricultura durabilă și agroîntreprinderile rurale.

În mod similar, punerea în aplicare a acordurilor de asociere cu **Georgia, Moldova și Ucraina** prin intermediul armonizării reglementărilor și al sprijinului activ acordat fermierilor și întreprinderilor a consolidat reformele în materie de siguranță agricolă și alimentară. Introducerea internetului rapid și la prețuri accesibile în zonele rurale acționează, de asemenea, ca un catalizator puternic al dezvoltării zonelor rurale.

iv) Crearea condițiilor necesare pentru convergența economică și teritorială

Beneficii și provocări

Apartenența la uniunea economică aduce beneficii concrete cetățenilor și economiei, cum ar fi reducerea costurilor tranzacțiilor, stimularea investițiilor, creșterea comerțului intraregional, creșterea economică și consolidarea drepturilor sociale. De asemenea, aceasta oferă acces la piețe financiare mai mari și mai diversificate, reducând astfel costurile de finanțare și oferind consumatorilor mai multe opțiuni și prețuri mai mici.

În plus, faptul că există o monedă unică în uniunea monetară elimină fluctuațiile cursurilor de schimb și costurile de tranzacție aferente atât pentru întreprinderi, cât și pentru cetățeni. Extinderea uniunii economice și monetare pentru a include noi membri ar sprijini, de asemenea, reziliența economică a UE în ansamblu prin facilitarea creării unor lanțuri valorice transfrontaliere diversificate. Aceasta ar contribui, de asemenea, la consolidarea rolului UE și al monedei euro în economia mondială.

Integrarea cu succes într-o uniune economică și monetară necesită o **convergență economică și socială** și o **coordonare eficace a procesului de elaborare a politicilor economice și sociale** între statele membre pentru a maximiza oportunitățile pe care le oferă și pentru a evita disparitățile majore la nivel național sau regional și efectele de propagare negative în cazul unor șocuri economice adverse. Standardele minime pentru protecția lucrătorilor stabilite în acquis-ul UE și în Pilonul european al drepturilor sociale stau la baza acestei convergențe sociale, alături de relațiile industriale solide. În special, buna funcționare a structurilor și instituțiilor pieței forței de muncă, sistemele eficace de protecție socială și dialogul social puternic vor fi esențiale pentru a asigura o Uniune extinsă coerentă, în care nimeni nu este lăsat în urmă și în care se asigură condiții de concurență echitabile.

Extinderea va avea un impact considerabil asupra **politicii de coeziune a UE**. Această politică a înregistrat succese în ceea ce privește contribuția și amplificarea beneficiilor pieței unice, reducerea disparităților teritoriale și stimularea convergenței socioeconomice ascendente între statele membre și regiuni. Obiectivele politicii de coeziune a UE rămân valabile într-o Uniune extinsă, atât în statele membre actuale, cât și în cele viitoare. Cu toate acestea, capacitatea administrativă limitată a autorităților de punere în aplicare și a beneficiarilor din țările candidate și potențial candidate va crea provocări în ceea ce privește absorbția și calitatea investițiilor. Îmbunătățirea acestei capacități prin furnizarea de asistență tehnică, instituirea unor perioade de introducere progresivă și alte măsuri – cum ar fi formarea – va fi esențială pentru a se asigura că sprijinul UE contribuie în mod eficace la convergența socioeconomică și teritorială ascendentă și că interesele financiare ale Uniunii sunt protejate. La fel ca în cazul extinderilor anterioare, este necesară o reflecție globală asupra viitorului politicii de coeziune a UE.

În cele din urmă, extinderea **acquis-ului fiscal al UE** ar fi în mod clar benefică, deoarece ar stimula activitatea și comerțul transfrontalier în UE pentru cetățeni și întreprinderi, creând condiții de **concurență echitabile**. Cu toate acestea, cerința existentă ca în materie fiscală deciziile Consiliului să se ia cu unanimitate de voturi va fi și mai dificil de implementat într-o Uniune mai mare, ceea ce necesită luarea în considerare a recurgerii la votul cu majoritate calificată în acest domeniu. Același lucru este valabil și pentru anumite aspecte ale altor politici ale UE (de exemplu, unele elemente ale politicii sociale).

Elemente de luat în considerare pentru viitoarele revizuri ale politicilor

Pentru a aborda provocările legate de **guvernanța politicilor de convergență economică și socială în cadrul unui grup mai larg de state membre**, revizuirile politicilor vor trebui să reflecte, printre altele, modul de eliminare a lacunelor legislative și de punere în aplicare (de exemplu, politica economică și fiscală, libera circulație, coordonarea securității sociale, dreptul muncii, protecția consumatorilor, sănătatea și siguranța la locul de muncă). Deși trebuie asigurată valoarea fundamentală a liberei circulații, vor fi necesare măsuri suplimentare pentru a atenua riscurile de dumping social sau de exod al creierelor și depopulare. În acest sens, implicarea timpurie a partenerilor sociali din viitoarele state membre este esențială, inclusiv atunci când se adaptează legislația existentă, se adoptă noi norme și se asigură respectarea acestora.

Integrarea treptată

În cadrul UE, coordonarea politicii economice și sociale are loc în contextul semestrului european. Recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european, propuse de Comisia Europeană și adoptate de Consiliu, stau, de asemenea, la baza sprijinului financiar acordat prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență NextGenerationEU (MRR).

Începând din 2015, semestrul european este reprodus în țările implicate în procesul de aderare: toate țările candidate și potențial candidate prezintă Comisiei Europene programe anuale de reformă economică, axate pe reforme menite să stimuleze competitivitatea și să îmbunătățească condițiile pentru o creștere favorabilă incluziunii și crearea de locuri de muncă. Acestea sunt evaluate de Comisia Europeană și de Banca Centrală Europeană și discutate de Consiliul de Miniștri cu țările implicate în procesul de aderare. În viitor, ar putea fi avută în vedere o mai bună aliniere între cele două procese.

În cazul Balcanilor de Vest, programele de reformă economică se vor concentra asupra cadrului macrobugetar și vor fi completate de agende de reformă legate de noul Mecanism de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest. Agende de reformă vor identifica un set de reforme prioritare, defalcate în etape măsurabile care vor servi drept condiții de plată.

În cazul Ucrainei, Planul pentru Ucraina, care este principalul instrument de punere în aplicare a mecanismului, stabilește prioritățile guvernului, etapizarea principalelor domenii prioritare în materie de reforme și investiții, care vor genera creștere economică și reziliență, vor stimula integrarea acestuia în piața unică și vor asigura alinierea treptată a Ucrainei la acquis-ul UE.

În plus, **asistența pentru preaderare** ajută țările candidate și potențial candidate să își transforme societățile, sistemele juridice și economiile – sub formă de granturi, investiții în infrastructură sau asistență tehnică pentru facilitarea reformelor politice, sociale și economice. Acest lucru aduce societățile mai aproape de valorile și standardele Uniunii Europene, permițându-le să prospere în Uniunea economică în momentul aderării și să contribuie la reziliența economică a UE în ansamblu. Multe dintre țările implicate în procesul de aderare sunt deja asociate la programele relevante ale UE, cum ar fi componenta „Ocuparea forței de muncă și inovare socială” (EaSI) a Fondului social european (FSE). Participarea țărilor implicate în procesul de aderare la agențiile UE în acest domeniu ar trebui intensificată în continuare, în special colaborarea cu Autoritatea Europeană a Muncii și cu Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă.

Cooperarea teritorială, inclusiv programele de cooperare transfrontalieră și transnațională, permite deja țărilor implicate în procesul de aderare să colaboreze și cu statele membre ale UE învecinate în sectoare sociale și economice esențiale (inclusiv în ceea ce privește conectivitatea frontierelor, precum și acțiunile interpersonale). Printre exemple se numără strategiile macroregionale ale UE pentru regiunea Mării Adriatice, a Mării Ionice și a Dunării, Agenda maritimă comună pentru Marea Neagră sau programele transfrontaliere Interreg implementate cu Ucraina și Moldova, care au primit finanțare suplimentară în 2023.

v) Punerea în aplicare a unor angajamente ferme în materie de securitate, migrație și gestionare a frontierelor

Beneficii și provocări

Într-un context geopolitic din ce în ce mai dificil, o Uniune mai mare, cu o populație mai numeroasă, și-ar spori **ponderea pe scena mondială și în contexte multilaterale** – dacă va fi în măsură să acționeze într-un mod unit, rapid și decisiv. Această unitate externă și capacitatea de a acționa necesită, în primul rând, o viziune comună subiacentă și un grad ridicat de analiză și opinii comune între statele membre. Cu toate acestea, o Uniune mai mare ar putea, cel puțin într-o primă etapă, să aducă o mai mare diversitate de interese și de programe de politică externă.

Noile state membre vor contribui la **angajamentele suplimentare în materie de securitate** și vor beneficia de pe urma acestora: în temeiul articolului 222 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), membrii Uniunii Europene trebuie să acționeze în spiritul solidarității atunci când unul dintre ei face obiectul unui atac terorist, al unei campanii hibride sau este victima unei catastrofe naturale sau provocate de om. În plus, în temeiul articolului 42 alineatul (7) din TUE, în cazul în care un stat membru este victima unei agresiuni armate, celelalte state sunt obligate să îi acorde ajutor și asistență prin toate mijloacele de care dispun, în conformitate cu articolul 51 din Carta Organizației Națiunilor Unite.

O Uniune extinsă nu ar trebui să aducă cu sine noi provocări sub forma unor **dispute bilaterale nesoluționate**. UE va continua să contribuie la soluționarea acestora și va continua să insiste asupra unor relații de bună vecinătate, ca element-cheie al procesului de extindere. Trebuie instituite măsuri speciale și **angajamente irevocabile** pentru a se asigura că țările în curs de aderare nu sunt în măsură să blocheze aderarea altor candidați.

Extinderea înseamnă că frontierele externe ale noilor membri devin frontierele externe ale Uniunii Europene. Prin urmare, gestionarea solidă și eficientă a frontierelor externe trebuie, de asemenea, să facă parte din procesul de aderare. Noile frontiere ale unei Uniuni extinse pot aduce, de asemenea, avantaje sub forma unor noi resurse și experiențe în materie de securitate care pot aduce beneficii Uniunii, în special în ceea ce privește dimensiunea sa de securitate și apărare, care evoluează în mod permanent și continuu.

O Uniune mai mare **va aduce noi provocări în ceea ce privește protecția și controlul frontierelor externe ale UE**, atât pentru mărfuri, cât și pentru persoane. Printre acestea se numără criminalitatea organizată și transfrontalieră, traficul de droguri, prevenirea migrației

ilegale și a introducerii ilegale de migranți, traficul de persoane, instrumentalizarea migranților în scopuri politice, precum și traficul de arme sau de alte bunuri periculoase sau ilicite.

Securitatea internă, în special prevenirea și combaterea eficace a terorismului și a criminalității grave și organizate, reprezintă o condiție prealabilă pentru o democrație funcțională și pentru exercitarea liberă a drepturilor fundamentale. Aceasta include măsuri de combatere a criminalității informatice și a spălării banilor, precum și de prevenire și combatere a traficului de persoane. De asemenea, formele grave de criminalitate și criminalitatea organizată sunt adesea legate de corupție și de subminarea instituțiilor statului. Intensificarea acțiunilor comune în vederea asigurării securității interne reprezintă o condiție prealabilă esențială pentru reușita aderării și, în același timp, va consolida securitatea internă a UE în ansamblu.

În plus, aderarea deplină la **spațiul Schengen fără controale la frontierele interne** necesită punerea în aplicare deplină a acquis-ului Schengen, precum și a măsurilor sale complementare de politici de securitate coerente și eficace și de gestionare a migrației și a frontierelor. Va fi necesar să se reflecteze asupra modalităților practice de asigurare a unei astfel de coerențe într-o Uniune extinsă.

În ceea ce privește **migrația**, o Uniune mai mare va avea avantajul de a fi în măsură să implementeze mai bine o abordare la nivelul întregii rute în ceea ce privește gestionarea **migrației**, precum și să-și aducă o contribuție mai bună la partajarea responsabilității la nivel mondial în materie de migrație și protecție. Balcanii de Vest, în prezent o regiune de tranzit către UE, sunt deja parteneri-cheie în eforturile comune de asigurare a unei gestionări eficace a migrației și de abordare în comun a provocărilor, cum ar fi introducerea ilegală de migranți și migrația ilegală. Este esențial să se continue consolidarea sistemelor de migrație și azil din regiune în conformitate cu abordarea cuprinzătoare consacrată în Pactul privind migrația și azilul, în special cu sprijinul agențiilor UE, și să se asigure alinierea politicilor în materie de vize la cele ale UE în vederea gestionării eficace a migrației.

Elemente de luat în considerare pentru viitoarele revizuri ale politicilor

În calitate de actor global, o Uniune mai mare trebuie să rămână deschisă, rezilientă și să prospere pe plan economic – și să fie în continuare un partener de încredere în lume. O UE cu adevărat geopolitică trebuie să fie în măsură să își apere valorile și să își mențină autonomia strategică deschisă și stabilitatea, fiind în același timp capabilă să își apere interesele la nivel mondial.

În acest scop, unitatea UE și un proces decizional rapid sunt esențiale. Revizuirile politicilor ar trebui să analizeze credibilitatea și capacitatea Uniunii de a acționa pe plan extern, care depind în mod esențial de **eficiența procesului decizional**. Pentru moment, diferite domenii ale acțiunii externe a UE fac obiectul unor mecanisme decizionale diferite, ceea ce generează provocări în domenii de acțiune externă guvernate de unanimitate în cadrul Consiliului, în special politica externă și de securitate comună. Într-o Uniune cu peste 30 de state membre, acest proces riscă să fie prea lent, prea reactiv și prea defensiv, oferind concurenților strategici posibilitatea de a exacerba diviziunile dintre statele membre.

Comisia și Înalțul Reprezentant au evidențiat în mod repetat acest aspect și au pledat pentru valorificarea **dispozițiilor existente ale Tratatului privind Uniunea Europeană pentru a trece la votul cu majoritate calificată** în câteva domenii-cheie ale politicii externe și de securitate comune, prin activarea așa-numitelor „clauze pasarelă”. Între timp, Comisia a subliniat necesitatea ca statele membre să recurgă la „abținere constructivă” în temeiul articolului 31 alineatul (1) din TUE ori de câte ori poziția lor izolată cu privire la un anumit subiect ar obstrucționa unanimitatea în cadrul Consiliului. Potențialul tuturor acestor posibilități trebuie valorificat pe deplin, cu mult înainte de următoarea extindere și indiferent dacă aceasta va avea loc sau nu.

Integrarea treptată

Vor fi necesare eforturi continue pentru a asigura o mai mare convergență cu privire la viziunea, interesele și prioritățile geostrategice ale UE. Țările implicate în procesul de aderare trebuie să adopte și să promoveze valorile UE cu fermitate și fără echivoc, înainte de aderare. Acestea trebuie deja să se alinieze treptat la politica externă și de securitate comună (PESC) a UE înainte de aderare, inclusiv la măsurile restrictive. În timp ce mai multe țări candidate și potențial candidate mențin deja în mod constant alinierea deplină, bilanțul altora trebuie îmbunătățit în mod prioritar, inclusiv în ceea ce privește sancțiunile, în special în ceea ce privește Rusia și Belarus. **Alinierea la PESC** este un semnal esențial al valorilor comune și al orientării strategice în noul context geopolitic.

Pe baza cooperării actuale cu privire la PSAC, a proiectelor și a programelor existente, ar trebui dezvoltată în continuare consolidarea capacităților în domenii precum amenințările hibride, inclusiv acțiunile străine de manipulare a informațiilor și ingerințe străine (FIMI), și securitatea cibernetică, atât ca o ofertă cuprinzătoare deschisă tuturor, cât și ca sprijin adaptat nevoilor și cererilor specifice, ca mijloc de consolidare a rezilienței colective și a securității Uniunii împotriva unor astfel de amenințări externe. În plus, țările implicate în procesul de aderare ar trebui să urmărească **integrarea timpurie în alte inițiative ale UE în materie de securitate și apărare**, cum ar fi proiectele specifice din cadrul cooperării structurate permanente în domeniul apărării (PESCO) și în cadrul Agenției Europene de Apărare, precum și în programele relevante pentru mobilitatea militară. Prin acordurile-cadru de participare încheiate cu toate țările candidate și potențial candidate, acestea contribuie deja la misiunile și operațiile de gestionare a crizelor din cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC) – unele dintre acestea beneficiind ele însele de astfel de misiuni și operații PSAC. Ca urmare a asistenței pe care țările implicate în procesul de aderare o pot primi în cadrul Instrumentului european pentru pace, capacitățile lor militare și de apărare de a participa la misiunile și operațiile PSAC vor fi consolidate.

Participarea țărilor implicate în procesul de aderare la analizele riscurilor hibride va contribui la dezvoltarea unui cadru adecvat pentru furnizarea de sprijin, astfel încât acestea să devină mai reziliente la amenințările hibride, permițându-le să facă propriile alegeri democratice fără interferențe răuvoitoare.

În plus, până la următoarea extindere, **dimensiunea de apărare a Uniunii se va fi dezvoltat considerabil.** Întrucât Busola strategică a UE pentru securitate și apărare depășește cu mult PSAC tradițională, țările implicate în procesul de aderare vor trebui să fie pregătite să se

angajeze să o pună în aplicare în cadrul diferitelor sale direcții de lucru (acțiune, investiții, securizare, crearea de parteneriate), inclusiv în ceea ce privește Capacitatea de desfășurare rapidă a UE. În cazul în care ar decide să participe la Agenția Europeană de Apărare, acestea ar fi pregătite, printre altele, să își alinieze programarea națională în domeniul apărării la prioritățile UE în materie de dezvoltare a capacităților de apărare și la procesul anual coordonat de revizuire privind apărarea. Acestea ar putea decide să participe și la PESCO în calitate de state membre participante.

În paralel, în actualul mediu geopolitic contestat, **eforturile continue de consolidare a rezilienței industriei spațiale și a bazei industriale și tehnologice de apărare a Uniunii, în conformitate cu Strategia industrială europeană în domeniul apărării, vor rămâne o prioritate-cheie.** În cazul specific al Ucrainei, propunerea privind un Program privind industria europeană a apărării prevede ca Ucraina să fie tratată cât mai mult posibil ca stat membru. În viitor, ar putea fi întreprinsă o reflecție cu privire la modul și condițiile de extindere a participării țărilor implicate în procesul de aderare la alte programe ale Uniunii legate de industria de apărare. Acest lucru ar contribui la evitarea duplicării cheltuielilor și a suportării de costuri inutile, promovând, în același timp, o mai mare interoperabilitate.

În domeniul **gestionării** integrate a **frontierelor**, eforturile vor trebui să se concentreze nu numai pe respectarea și punerea în aplicare a legislației, ci și pe dezvoltarea capacităților operaționale pentru controlul mărfurilor și al persoanelor la frontierele externe. Acest lucru va necesita sprijin din partea UE pentru poliție și polițiștii de frontieră, inclusiv printr-o implicare puternică a agențiilor UE, în strânsă coordonare cu statele membre ale UE. Există deja o cooperare strânsă între țările implicate în procesul de aderare și autoritățile vamale și de frontieră ale statelor membre, precum și agențiile UE din domeniul justiției și afacerilor interne – Eurojust, Frontex, Europol, Agenția Europeană pentru Azil – care adesea are la bază acorduri oficiale. Această cooperare produce tot mai multe rezultate pe teren. Modernizarea și digitalizarea procedurilor vamale și de frontieră vor fi esențiale. Toate țările implicate în procesul de aderare ar trebui să își continue eforturile de aliniere la politica UE în domeniul vizelor.

Acțiunea UE va trebui, de asemenea, să includă sprijin pentru autoritățile judiciare în vederea consolidării cooperării internaționale în ceea ce privește investigarea și urmărirea penală a criminalității organizate, în cadrul căreia traficul ilegal de migrantși și traficul de persoane, arme și droguri reprezintă o parte semnificativă. Cooperarea ar trebui să continue prin participarea la Platforma multidisciplinară europeană împotriva amenințărilor infracționale pentru a aborda cele mai presante amenințări infracționale și pentru a dezmembra rețelele infracționale cu grad ridicat de risc. Țările implicate în procesul de aderare trebuie să își mențină angajamentul de a consolida **securitatea internă** prin intensificarea cooperării lor operaționale în materie de aplicare a legii cu statele membre și agențiile UE.

C. BUGET

Impactul financiar precis al extinderii va depinde în primul rând de calendarul și domeniul său de aplicare, de rezultatul negocierilor de aderare, care rămân bazate pe merite, și de acquis-ul

UE aplicabil la momentul aderării. În orice caz, **extinderea ar trebui să fie luată în considerare în reflecțiile care vor conduce la adoptarea următorului cadru financiar multianual (CFM)**, inclusiv prin furnizarea deja a temeiului juridic necesar pentru includerea cheltuielilor și veniturilor legate de extinderea UE, după caz.

Cu toate acestea, extinderea este departe de a fi singurul subiect care va exercita presiuni asupra viitorului buget pe termen lung al UE. Volatilitatea globală, amenințările semnificative la adresa securității, impactul financiar al redresării post-COVID și necesitatea de a ține sub control traiectoriile bugetare naționale sunt caracteristici esențiale care trebuie luate în considerare. Nevoile specifice ale unei Uniuni mai mari vin în completarea nevoii inevitabile de a dispune de un buget al UE modernizat, mai simplu și mai flexibil, care să răspundă în mod adecvat acestor provocări, precum și domeniilor esențiale care necesită investiții comune, acțiuni coordonate și reforme comune, cum ar fi tranziția verde și cea digitală, cercetarea și inovarea sau securitatea și apărarea. Bugetul UE, în forma sa actuală, și-a atins deja limita din punct de vedere structural.

Prin urmare, extinderea reprezintă o oportunitate – dar nu și un factor declanșator – de a revizui sustenabilitatea financiară și modernizarea tuturor domeniilor-cheie de politică/cheltuieli (agricultură și dezvoltare rurală, coeziune, conectivitate, migrație și gestionarea frontierelor etc.). Este posibil ca politicile și programele UE să trebuiască să fie reconceptuate pentru următorul CFM, independent de contextul extinderii. Această revizuire ar trebui să acopere, de asemenea, instrumente specifice de cheltuieli ale UE care se află în prezent în afara CFM și a bugetului UE.

Cu toate acestea, viitoarele programe de cheltuieli ale UE ar trebui elaborate ținând seama de viitoarea extindere.

Pentru ca UE să fie pregătită, trebuie, de asemenea, să se efectueze reforme ale sistemului său de resurse proprii, care este cea mai credibilă cale de urmat pentru a face față impactului financiar al eforturilor de redresare și punerii în aplicare a priorităților UE (în special rambursările împrumuturilor NextGenerationEU și finanțarea Fondului social pentru climă), amortizând, în același timp, impactul asupra bugetelor naționale. De asemenea, trebuie avute în vedere contribuțiile suplimentare din partea noilor state membre, chiar dacă acestea vor fi modeste la început. În plus, contribuțiile financiare din partea țărilor terțe care au acces la piața unică și participă la aceasta (statele AELS care fac parte din SEE, Elveția) ar trebui să fie proporționale cu beneficiile pe care le-ar obține de pe urma unei Uniuni mai mari.

În afară de bugetul UE, țările implicate în procesul de aderare vor beneficia, de asemenea, de o gamă mai largă de oportunități de finanțare. Viitoarele state membre vor putea să se bazeze pe expertiza și capacitatea financiară consolidate din partea Băncii Europene de Investiții și ale Fondului European de Investiții, precum și din partea altor parteneri de finanțare ai UE, precum Echipa Europa.

Pentru a absorbi mai bine anumite efecte bugetare ale extinderii, UE dispune de un set de instrumente financiare bine stabilite și testate pentru aderare. Acesta combină plafoane, perioade de introducere treptată, luarea în considerare în mod corespunzător a efectelor

statistice, recurgerea sporită la inginerie financiară, precum și frâne de urgență și plase de siguranță pentru statele membre actuale.

În paralel, va fi necesar, de asemenea, **să se analizeze modul în care instrumentele de preaderare, cum ar fi Instrumentul de asistență pentru preaderare, pot fi ajustate pentru a se pregăti mai bine pentru aderare** și pentru tranziția către participarea la programele și instrumentele UE post-aderare. Unele noutăți deja introduse în CFM 2021-2027¹ ar putea inspira viitoarele instrumente de preaderare. În cazul Ucrainei, sprijinul internațional pentru redresare și reconstrucție va trebui să fie luat în considerare în mod specific în acest context.

D. GVERNANȚA

Începând din 2022, în special în urma Conferinței privind viitorul Europei, au existat reflecții privind **reforme instituționale ale UE** în Parlamentul European, Consiliu, statele membre, grupurile de reflecție și mediul academic. Având în vedere perspectiva extinderii, această dezbatere a căpătat un nou caracter de urgență.

Până în prezent, nu s-a ajuns la un consens cu privire la modul optim de abordare a acestei chestiuni. În timp ce unele părți solicită o reformă a tratatelor actuale ale UE, în special Parlamentul European, altele sugerează adaptări specifice prin activarea posibilităților nevalorificate consacrate în tratate. În sfârșit, unii susțin că tratatele au fost concepute pentru a face față extinderilor.

Deși Comisia și-a exprimat sprijinul pentru modificarea tratatului, „*dacă și acolo unde este necesar*”, aceasta consideră că guvernanta UE poate fi îmbunătățită rapid prin **utilizarea la maximum a potențialului tratatelor actuale**.

Există deja întrebări cu privire la capacitatea UE de a acționa într-o Uniune cu 27 de state membre. Acest lucru se referă în special la **normele privind votul în unanimitate în cadrul Consiliului**. Deși majoritatea deciziilor sunt luate în prezent cu majoritate calificată în cadrul Consiliului, în anumite domenii deciziile trebuie luate cu **unanimitate** de voturi în cadrul Consiliului, așa cum este cazul în domeniul fiscal, al politicii externe și al anumitor chestiuni sociale. Într-o Uniune mai mare, unanimitatea va fi și mai dificil de atins, cu riscuri sporite ca deciziile să fie blocate de un singur stat membru.

Tratatele prevăd deja „**clauze-pasarelă**”² **care permit trecerea de la unanimitate la votul cu majoritate calificată** în cadrul Consiliului în domenii-cheie. Pentru a fi activate, aceste clauze necesită o decizie unanimă fie din partea Consiliului Uniunii Europene, fie din partea

¹ de exemplu, o mai bună orientare către performanță, inclusiv sprijin financiar pentru realizarea reformelor, condiționalitate în materie de politici etc.

² Tratatul prevăd două „clauze-pasarelă” generale în temeiul articolului 48 alineatul (7) din TUE și șase clauze-pasarelă specifice care vizează modificarea procesului decizional în următoarele domenii: PESC [articolul 31 alineatul (3) din TUE]; dreptul familiei cu implicații transfrontaliere [articolul 81 alineatul (3) din TFUE]; politica socială [articolul 153 alineatul (2) din TFUE]; politica de mediu [articolul 192 alineatul (2) din TFUE]; CFM [articolul 312 alineatul (2) din TFUE] și cooperarea consolidată (articolul 333 din TFUE).

Consiliului European. În 2018 și 2019, Comisia a făcut propuneri concrete în acest sens în domeniile politicii externe, politicii fiscale, politicii sociale, energiei și climei, dar nu li s-a dat curs. De atunci, au fost prezentate diferite soluții, cum ar fi noi frâne de urgență sau extinderea abținerilor constructive.

Unele state membre se opun trecerii de la votul în unanimitate la votul cu majoritate calificată, deoarece se tem că vor deveni izolate în chestiuni de interes strategic național esențial. Comisia consideră că este posibil să se renunțe la unanimitate fără a pune în pericol interesele strategice ale statelor membre. Acest lucru se poate realiza prin **combinarea activării clauzelor-pasarelă din tratate cu garanții adecvate și proporționale pentru a ține seama de astfel de interese naționale strategice**. În practică, aceasta ar însemna că decizia Consiliului sau a Consiliului European de activare a unei clauze-pasarelă ar putea fi însoțită de concluzii ale Consiliului European care să prevadă posibilitatea ca unul sau mai multe state membre să invoce motive excepționale de interes național pentru a continua discuțiile pentru a ajunge la o soluție satisfăcătoare sau pentru a solicita Consiliului European să delibereze cu privire la această chestiune.

Pe lângă metodele de vot, tratatele permit statelor membre **să se integreze la viteze diferite**. Exemplele variază de la cooperarea consolidată, care este posibilă în special în domenii de competență partajată – cum ar fi în cazul Parchetului European – până la clauze de participare sau de neparticipare, în cazul în care tratatele UE prevăd acest lucru, sau includerea de noi state membre în cooperarea structurată permanentă. O astfel de „**diferențiere**” poate face parte din ecuația din cadrul unei Uniuni mai mari, cu peste 30 de state membre, utilizând gama de instrumente și mecanisme disponibile în cadrul juridic actual al UE. Aceste opțiuni de flexibilitate funcționează numai atât timp cât politicile de bază, precum și toate principiile și valorile fundamentale ale Uniunii Europene continuă să fie împărtășite și respectate de toate statele membre.

În conformitate cu apelul lansat de Consiliul European de accelerare a procesului de aderare, ar putea fi analizat procesul de extindere în sine. Posibilitatea de a împuternici Consiliul să decidă cu majoritate calificată ar putea fi explorată pentru **anumite etape intermediare ale procesului de extindere**. Decizia privind închiderea capitolelor de negociere ar trebui să fie luată în continuare prin votul unanim al tuturor statelor membre, același lucru fiind valabil în ceea ce privește decizia finală referitoare la aderarea efectivă a unui nou membru la Uniunea Europeană.

În cele din urmă, o Uniune extinsă cu peste 30 de state membre ridică întrebări imediate cu privire la **componenta instituțiilor UE**. Pentru Comisia Europeană, tratatele permit deja alegerea unui organ executiv mai mic (echivalentul a două treimi din numărul statelor membre) sau menținerea sistemului actual de câte un membru pentru fiecare stat membru, așa cum a optat până în prezent Consiliul European.

O Uniune extinsă va implica, de asemenea, în mod inevitabil, **mai multe eforturi pentru instituțiile UE în multe domenii**, de la conceperea și analiza politicilor până la punerea în aplicare, asigurarea respectării legislației, buna gestiune financiară și administrarea, pe lângă diferitele noi sarcini asumate de Uniune în ultimii ani. Agențiile și organismele UE (de exemplu, Europol, Frontex, Eurojust, autoritățile europene de supraveghere) sau rețelele UE

(de exemplu, Rețeaua europeană în domeniul concurenței, agențiile naționale Erasmus+) vor fi, de asemenea, afectate. Viitorul volum de muncă în materie de asigurare a respectării legislației va trebui avut în vedere, deoarece este esențial să se mențină integritatea și funcționarea Uniunii Europene.

3. Concluzie

Prezenta comunicare arată că o Uniune mai mare are o importanță strategică, deoarece are un potențial politic și economic semnificativ, atât pe plan extern, cât și pe plan intern. Maximizarea acestor oportunități va depinde de capacitatea noastră de a identifica, defini și anticipa domeniile care necesită îmbunătățiri și de a stabili o strategie clară cu privire la modul în care vom avansa pe căile paralele ale extinderii și reformelor UE. Aceasta contribuie la discuțiile din cadrul instituțiilor europene și al statelor membre cu privire la extindere.

Prezenta comunicare lansează activitatea de revizuire aprofundată a politicilor, anunțată de președinta von der Leyen în discursul său din 2023 privind starea Uniunii. Comisia va efectua aceste revizuri la începutul anului 2025. Revizuirile pot lua forme diferite în funcție de sectoare și ar trebui să beneficieze de contribuțiile părților interesate cu privire la impactul specific al unei Uniuni mai mari asupra politicilor individuale. Pe baza rezultatului revizuirilor, prezentarea de propuneri substanțiale de reformă în fiecare sector, inclusiv pregătirea propunerii Comisiei pentru următorul cadru financiar multianual (CFM), ar putea reprezenta o a doua etapă a acestui proces.